

3. ภาคผนวก

สมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น

เอกสารหลัก/ผนวก

ระเบียบวาระ แผนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย ฉบับที่ 2

(พ.ศ. 2555-2559)

22 มีนาคม 2554

1. สรุปสาระสำคัญ

เป้าหมาย/เป้าประสงค์ในช่วง 5 ปี (พ.ศ.2555-2559)

- 1) มีการใช้ปัญญา ความรู้ ความมีเหตุผล ในการพัฒนาวิชาการและองค์ความรู้จากฐานเดิมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า มีประสิทธิผลและปลอดภัย
- 2) ชุมชนและชุมชนท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าและมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนการใช้ และการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก เพื่อการดูแลสุขภาพของชุมชนและชุมชนท้องถิ่นอย่างเหมาะสม มีระบบสุขภาพชุมชน / ระบบสุขภาพภาคประชาชน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพในการดูแลสุขภาพของชุมชน
- 3) ระบบบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมีมาตรฐาน ตั้งแต่ องค์ความรู้ สถานที่ บุคลากร เวชปฏิบัติ ระบบข้อมูล ระบบยา และอยู่ในสิทธิประโยชน์ของระบบหลักประกันสุขภาพทุกระบบ
- 4) กำลังคนด้านการแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก มีคุณภาพ
- 5) ระบบยาของประเทศมีความมั่นคงบนฐานของระบบยาจากสมุนไพร
- 6) ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยได้รับการคุ้มครองตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ประเทศและนานาชาติ

วัตถุประสงค์

- 1) มีการสร้างและจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก ที่มีประสิทธิผล ปลอดภัย น่าเชื่อถือและคุ้มค่า
- 2) มีระบบและกลไกที่เข้มแข็ง มีฐานวิชาการ เป็นอิสระ เป็นกลางในการคัดกรอง ส่งเสริมและคุ้มครอง ผู้บริโภคด้านการแพทย์ทางเลือกอื่นๆ ที่มีประสิทธิผล ประหยัด คุ่มค่าและปลอดภัย เพื่อประโยชน์สูงสุดในการดูแลสุขภาพของประชาชน
- 3) เพื่อให้ชุมชนและชุมชนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการระบบสุขภาพของชุมชน

- 4) เพื่อให้ระบบบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกของประเทศมีมาตรฐาน ทั้งในด้านองค์ความรู้ การบริการ กำลังคน ยาจากสมุนไพร และฐานทรัพยากรสมุนไพรและอาหาร
- 5) มีแผนแม่บทการพัฒนากำลังคน ตั้งแต่ การผลิต การพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง ความก้าวหน้าและความมั่นคงทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ
- 6) มีรายการยาจากสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ อย่างน้อยร้อยละ 10 ของรายการยาทั้งหมด
- 7) มีระบบและกลไกที่เข้มแข็งในการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ในระดับท้องถิ่น ประเทศและนานาชาติ

แผนยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งหมด 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ เชื่อมโยงซึ่งกันและกัน

- 1) การสร้างและจัดการความรู้ ภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย
- 2) การพัฒนาระบบสุขภาพชุมชนท้องถิ่น และระบบบริการสาธารณสุข
- 3) การพัฒนากำลังคน
- 4) การพัฒนาระบบยาจากสมุนไพร และผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร
- 5) การพัฒนาระบบและกลไกการคุ้มครองภูมิปัญญาไทย
- 6) การสื่อสารสาธารณะ

ประเด็นยุทธศาสตร์ 1 การสร้างและจัดการความรู้ ภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

มีการใช้ปัญญา ความรู้ ความมีเหตุผล ในการพัฒนาวิชาการและองค์ความรู้จากฐานเดิมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด คุ่มค่า มีประสิทธิผลและปลอดภัย

มีการจัดสรรงบประมาณ อย่างน้อยร้อยละ 0.5 ของงบประมาณด้านสาธารณสุขของประเทศ มาสนับสนุนงานวิจัยด้านการแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก

กลยุทธ์ / มาตรการ

1.1 การขับเคลื่อนแผนแม่บทการวิจัยของประเทศ

เพื่อให้มีระบบและกลไกที่เข้มแข็งของประเทศในการจัดการการวิจัย สนับสนุน ส่งเสริม พัฒนางานวิจัย นักวิจัย กลุ่มและเครือข่ายการวิจัย ติดตามประเมินผล และนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ด้านการแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก

(1) การสร้างระบบและกลไกการวิจัยระดับชาติ

เพื่อการดำเนินการตามแผนแม่บท ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีระบบและกลไกทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค

พัฒนากลไกการจัดการการวิจัยระดับชาติและภาค โดยการจัดตั้งคณะกรรมการวิจัย ภูมิปัญญาไทยแห่งชาติ หรือ จัดตั้งในรูปแบบเครือข่ายภาคีการวิจัยแห่งชาติและภาค

(2) การพัฒนางานวิจัย

เพื่อวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 6 ประเด็น

(3) การพัฒนานักวิจัย กลุ่มและเครือข่ายการวิจัย

เพื่อพัฒนาศักยภาพนักวิจัยตั้งแต่ นักวิจัยชุมชนท้องถิ่น นักวิจัยระดับต้น นักวิจัยระดับกลาง และระดับชาติ รวมทั้งการพัฒนา กลุ่มและเครือข่ายการวิจัยในระดับประเทศ ภูมิภาค และท้องถิ่น

1.2 การจัดทำระบบการบันทึกภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพทั่วประเทศ ด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์ และนำไปใช้ประโยชน์ (Documentation, Assessment and Utilization)

1.3 การจัดทำระบบข้อมูลดิจิทัลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพของชุมชนทั่วประเทศ (Traditional Knowledge Digital Information TKDI) โดยเป็นระบบเครือข่ายข้อมูลของชุมชนท้องถิ่นทั่วประเทศ ซึ่งมาจากการบันทึกด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์ การส่งรายงานองค์ความรู้ในคำรับตำราดั้งเดิมของชุมชนและภูมิภาค ซึ่งสามารถเชื่อมต่อกับระบบข้อมูลส่วนกลางของประเทศ พร้อมเชื่อมต่อการระบบการคุ้มครองภูมิปัญญาระหว่างประเทศ

1.4 การพัฒนาระบบและกลไกทางวิชาการที่เข้มแข็ง เป็นอิสระ เป็นกลางในการคัดกรอง ส่งเสริม และคุ้มครองผู้บริโภคด้านการแพทย์ทางเลือก ที่มีประสิทธิผล ประหยัด คุ่มค่าและปลอดภัย เพื่อประโยชน์สูงสุดในการดูแลสุขภาพของประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ 2 การพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน และระบบบริการสาธารณสุข

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

ชุมชนและชุมชนท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่าและมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนการใช้และการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก เพื่อการดูแลสุขภาพของชุมชนและชุมชนท้องถิ่นอย่างเหมาะสม มีระบบสุขภาพชุมชน / ระบบสุขภาพภาคประชาชน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพในการดูแลสุขภาพของชุมชน

ระบบบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมีมาตรฐาน ตั้งแต่ องค์ความรู้ สถานที่ บุคลากร เวชปฏิบัติ ระบบข้อมูล ระบบยา และอยู่ในสิทธิประโยชน์ของระบบหลักประกันสุขภาพทุกระบบ

กลยุทธ์ / มาตรการ

2.1 การพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีศักยภาพในการจัดการด้านสุขภาพของชุมชน โดย

- 1) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของอปท. เครือข่ายหมอพื้นบ้าน นักวิชาการ และภาคประชาสังคม เพื่อให้ชุมชนสามารถจัดการและดูแลสุขภาพของชุมชนด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพที่มีอยู่ การจัดสรรงบประมาณของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การรับรองและส่งเสริมสถานภาพของหมอพื้นบ้าน

- 2) การเสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของชุมชนและชุมชนท้องถิ่น ในการฟื้นฟู สืบสานและใช้ประโยชน์ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ การประยุกต์และพัฒนาภูมิปัญญา ท้องถิ่นด้านสุขภาพให้สอดคล้องกับบริบททางด้านสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่ เปลี่ยนแปลงไป
- 3) การสนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายหมอพื้นบ้าน โดยการรับรองและ เสริมสร้างสถานภาพของหมอพื้นบ้าน การพัฒนาศักยภาพของหมอพื้นบ้านในชุมชน การ สนับสนุนการสืบทอดสู่หมอพื้นบ้านรุ่นใหม่โดยส่งเสริมให้เยาวชนรุ่นใหม่เห็นคุณค่าของ หมอพื้นบ้าน และรักษาแบบแผนการสืบทอดที่เป็นของชุมชน การพัฒนาระบบการจัดการ ความรู้ทั้งในตำราและตัวหมอ การพัฒนาทางวิชาการ การบริการ การบริหารจัดการ การจัดตั้งสภาหมอพื้นบ้านเพื่อเป็นเวทีการพบปะ แลกเปลี่ยนความรู้และ ประสบการณ์ของหมอพื้นบ้าน สนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายหมอพื้นบ้านทั้งในระดับ ชุมชน ภูมิภาค และระดับประเทศ ด้วยกระบวนการการมีส่วนร่วม

2.2 การพัฒนาคุณภาพระบบบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

ส่งเสริม สนับสนุนให้มีคุณภาพและมาตรฐานทุกระดับตั้งแต่ ระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และ ตติยภูมิ

- 1) มาตรฐานการบริการ ตั้งแต่ การตรวจวินิจฉัย การรักษาตามแนวเวชปฏิบัติ ระบบทีมงานการ ดูแลรักษา ระบบใบสั่งยา ระบบเวชระเบียน ระบบการแก้ไขความผิดพลาดในการรักษา การ ประชุมวิชาการ การรับและส่งต่อผู้ป่วยกับระบบการแพทย์แผนปัจจุบัน และระบบสุขภาพ ชุมชน
- 2) การพัฒนาโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยต้นแบบ โดยพัฒนาโรงพยาบาลแพทย์แผนไทย ต้นแบบ เพื่อให้เป็นต้นแบบการพัฒนาวิชาการ การบริการ การฝึกอบรม การเชื่อมต่อกับ ระบบสุขภาพของชุมชนและชุมชนวิชาการต่างๆ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากำลังคน

ด้านการแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

กำลังคนด้านการแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก มีคุณภาพและ ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์/มาตรการ

- 3.1 การมีแผนแม่บทการพัฒนากำลังคนระดับชาติ เพื่อกำหนดทิศทางการผลิต การกระจาย การพัฒนา ทั้งในส่วนที่เป็นของภาคชุมชน ภาครัฐ และภาคเอกชน
- 3.2 การพัฒนามาตรฐานการผลิตกำลังคน
 - 1) การพัฒนาระบบการฝึกอบรมพื้ที่บ้านที่เป็นวิถีดั้งเดิมของชุมชนและในระบบสถาบันการศึกษา
 - 2) การพัฒนาระบบการเรียนการสอนของการแพทย์แผนไทยทั้งในแบบครูรับมอบตัวศิษย์และแบบสถาบันการศึกษา ตั้งแต่ มาตรฐานหลักสูตร ครู ตำรา คู่มือ อุปกรณ์การเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติงาน การประชุมวิชาการ การวิจัย เป็นต้น
การจัดตั้งและพัฒนาเครือข่ายสถาบันการผลิตแพทย์แผนไทยให้มีความเข้มแข็ง
 - 3) การพัฒนาระบบการเรียนการสอนของการแพทย์แผนจีนและการแพทย์ทางเลือกอื่นๆที่เป็น การประกอบโรคศิลปะ
- 3.3 การพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีระบบการศึกษาต่อเนื่อง การฝึกอบรมเสริมความรู้
- 3.4 การกำหนดโครงสร้างและกรอบอัตรากำลังคนด้านการแพทย์แผนไทย เพื่อให้ สถานภาพของบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทยนั้นมีความมั่นคง เป็นที่ยอมรับ และมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพเช่นเดียวกับวิชาชีพอื่นๆ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบยาจากสมุนไพร และผลิตภัณฑ์สมุนไพร

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

ระบบยาของประเทศมีความมั่นคงบนฐานของระบบยาจากสมุนไพร โดยต้องมีรายการยาจากสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ อย่างน้อยร้อยละ 10 ของรายการยาทั้งหมด

ผลิตภัณฑ์สมุนไพรมีคุณภาพและมาตรฐาน

กลยุทธ์/มาตรการ

- 4.1 ส่งเสริมการพึ่งตนเองด้านสมุนไพรของชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีศักยภาพในการใช้สมุนไพรในการดูแลสุขภาพ ทั้งในด้านการเป็นอาหารพื้นบ้านและยาสมุนไพร มีแหล่งสมุนไพรของชุมชนที่ประชาชนและหมอพื้นบ้านนำไปใช้ประโยชน์
 - 1) จัดทำแผนการอนุรักษ์สมุนไพรทั้งในธรรมชาติ (*in situ*) และในชุมชน (*ex situ*) โดยชุมชนเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง หรือสามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานของรัฐ เพื่อทำการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนภายใต้พ.ร.บ.คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.2542

- 2) ส่งเสริมชุมชนในการปลูกสมุนไพรเพื่อการใช้ประโยชน์ทั้งในระดับชุมชนและประเทศ โดยมีการจัดตั้งกองทุนเฉพาะหรือใช้กองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ภายใต้พ.ร.บ.คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.2542
- 3) การจัดการความรู้การใช้สมุนไพรของชุมชน เชื่อมต่อกับระบบการบันทึกภูมิปัญญาฯ และ TKDI และนำไปสู่การเผยแพร่เพื่อใช้ประโยชน์ในชุมชนอื่นๆทั่วประเทศ

4.2 ส่งเสริมความเข้มแข็งของระบบยาจากสมุนไพรในระบบบริการสาธารณสุขของประเทศ ตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกยา การผลิตและการจัดหายา การกระจายยา และการใช้ที่เหมาะสม

- 1) การเพิ่มรายการยาจากสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ ซึ่งปัจจุบันมี 19 รายการควรมีการเพิ่มรายการยาให้ได้ออย่างน้อย ร้อยละ 10 ของรายการยาทั้งหมด รวมทั้งการให้มีรายการเภสัชตำรับสำหรับโรงพยาบาลด้านยาจากสมุนไพร
- 2) การส่งเสริมการผลิตยาและจัดหายาจากสมุนไพรที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน ทั้งจากสถานบริการสาธารณสุข(ภาครัฐ) และจากสถานประกอบการ(ภาคเอกชน)ที่ผลิตยาจากสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ
- 3) การส่งเสริมระบบการกระจายยาจากสมุนไพรในระดับจังหวัด โดยมีโรงพยาบาลชุมชนเป็นศูนย์กลาง และจัดระบบสนับสนุนยาไปที่สถานีอนามัย
- 4) การส่งเสริมการใช้ที่เหมาะสม ปลอดภัยและประหยัด ทั้งในด้านบุคลากรผู้สั่งยาและด้านผู้รับยา จัดให้มีการรวบรวมข้อมูลยาแผนไทยบรรจุในหลักสูตรการเรียน ของบุคลากรทางการแพทย์แผนปัจจุบัน จัดอบรมการให้ความรู้ยาแผนไทยกับบุคลากรทางการแพทย์แผนปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีกลไกทางการเงินเพื่อสนับสนุนการใช้ยาแผนไทยในสถานบริการของรัฐ

4.3 การพัฒนาศักยภาพ มาตรฐานของอุตสาหกรรมยาไทย เพื่อให้การผลิตยาไทยของภาคอุตสาหกรรมได้มาตรฐานตามข้อกำหนด Asian Harmonization เพื่อให้สามารถแข่งขันกับอุตสาหกรรมยาจากสมุนไพรของกลุ่มประเทศอาเซียนได้

- 1) การสนับสนุนโรงงานผลิตยาไทยให้ได้มาตรฐาน โดยการสนับสนุนทั้งด้านวิชาการ เทคโนโลยี และนักวิชาการ และควรมีมาตรการทางการเงินในการสนับสนุนการพัฒนากระบวนการผลิตของโรงงานผลิตยาอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
- 2) ส่งเสริมระบบการผลิตยากลาง โดยการจัดตั้งโรงงานกลางสมุนไพรแห่งชาติที่ได้มาตรฐาน (GMP และ GLP) เพื่อรับผลิตยาให้กับโรงงานผลิตยาจากสมุนไพรขนาดเล็ก เป็นการประหยัดและลดต้นทุนในการพัฒนาระบบการผลิตให้ได้มาตรฐาน
- 3) การพัฒนาคุณภาพวัตถุดิบ ตั้งแต่ การเพาะปลูกที่ดีหรือแบบเกษตรกรรมอินทรีย์ การเก็บเกี่ยวที่ดี การให้บริการตรวจวิเคราะห์ยาแผนไทยและสมุนไพรให้แก่สถานบริการของรัฐ และโรงงานเอกชนเชิงรุก เป็นต้น

4.4 การส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์สุขภาพจากสมุนไพรที่เป็น ที่นิยม หรือทดแทนการนำเข้า หรือสามารถส่งออกไปต่างประเทศ อันเป็นการสร้างรายได้ให้กับ ชุมชนและประเทศ

- 1) ควรมีระบบและกลไกระดับชาติในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรอย่างเป็นระบบและ ครอบคลุม ตั้งแต่ การศึกษาวิจัย การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด การส่งเสริมการใช้ การ ติดตามประเมินผล
ทั้งนี้ กลไกต้องมีความเป็นอิสระ คล่องตัว สามารถประสานหน่วยงานต่างๆทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมได้ดี และต้องมีการจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอจาก ภาครัฐในการสนับสนุนการดำเนินการ
- 2) ส่งเสริมการสื่อสารสาธารณะ การเผยแพร่ และการสร้างทัศนคติที่ดีในการใช้ผลิตภัณฑ์ สุขภาพจากสมุนไพร
- 3) การส่งเสริมศักยภาพและมาตรฐานการผลิต ตั้งแต่ระดับการพึ่งตนเอง ใช้เองในชุมชน การ ผลิตเพื่อใช้ในระดับประเทศ และการส่งออก

ประเด็นยุทธศาสตร์ 5 การพัฒนาระบบและกลไกการคุ้มครองภูมิปัญญาไทย

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

ภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยได้รับการคุ้มครองตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ประเทศและนานาชาติ

กลยุทธ์/มาตรการ

5.1 การจัดทำระบบข้อมูลดิจิทัลภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์แผนไทยส่วนกลางของ ประเทศ (TKDI) ต้องเร่งรีบในการจัดทำระบบข้อมูลดิจิทัลภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านและ การแพทย์แผนไทยของประเทศ ซึ่งต้องมีการแปลคำรับคำราแห่งชาติและท้องถิ่นเป็นภาษาไทย ปัจจุบันและภาษาต่างประเทศโดยเร็ว รวมทั้งการบันทึกองค์ความรู้ของชุมชนท้องถิ่น เพื่อที่จะ ได้มีหลักฐานว่าภูมิปัญญาต่างๆเหล่านี้เป็นของประเทศไทย

ระบบ TKDI ของส่วนกลางต้องเชื่อมต่อกับ ระบบ TKDI ของชุมชนท้องถิ่น

5.2 การจัดทำข้อตกลงกับสำนักงานสิทธิบัตรระหว่างประเทศ โดยเชื่อมต่อบริษัทข้อมูลดิจิทัลภูมิ ปัญญาการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์แผนไทยของประเทศไทยกับสำนักงานสิทธิบัตรต่างๆ เพื่อให้ผู้มีหน้าที่ในการพิจารณาการขึ้นทะเบียนสิทธิบัตรของประเทศนั้นๆสามารถตรวจสอบกับ ระบบข้อมูลดิจิทัลภูมิปัญญาการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์แผนไทยของประเทศไทยได้ว่ามี การละเมิดภูมิปัญญาของไทยหรือไม่

5.3 การสร้างบทบาทเชิงรุกของประเทศไทยในเวทีเจรจาระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการคุ้มครองภูมิ ปัญญาไทย

- (1) การศึกษาวิจัยและติดตามการเจรจาการคุ้มครองภูมิปัญญาไทยในเวทีระหว่างประเทศ
- (2) การพัฒนาศักยภาพของคณะเจรจาไทยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- (3) การกำหนดแผนล่วงหน้า งบประมาณ ในการเข้าร่วมแต่ละปี การประชุมเพื่อหาความเห็นร่วมกันของคณะผู้เจรจาไทยบนฐานความรู้และวิชาการ

5.4 การส่งเสริมชุมชนท้องถิ่นในการเฝ้าระวังและคุ้มครองภูมิปัญญาไทย ตั้งแต่การบันทึกความรู้ของชุมชน หมอพื้นบ้าน การแปลคำรับคำราของท้องถิ่น การระวังการลักลอบนำสมุนไพรจากแหล่งกำเนิดในชุมชน ไปใช้อย่างไม่ยั่งยืน

ส่งเสริมชุมชน หมอพื้นบ้าน และเอกชน ในการอนุรักษ์และปลูกสมุนไพร โดยจัดสรรงบประมาณจากกองทุนภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ในการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรตาม พ.ร.บ. พ.ร.บ.คุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.2542 มาตรา 61 ,64 ,65

ประเด็นยุทธศาสตร์ 6 การสื่อสารสาธารณะด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก

เป้าหมาย/เป้าประสงค์

สังคมไทยทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนและชุมชนท้องถิ่น และระดับชาติ ตระหนักถึงคุณค่าและมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนการใช้ และการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก เพื่อการดูแลสุขภาพด้วยตนเองอย่างเหมาะสม

กลยุทธ์/มาตรการ

6.1 การเผยแพร่และสื่อสารเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะ

- (1) การจัดสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น
- (2) การจัดสมัชชาสุขภาพเฉพาะพื้นที่

6.2 การเผยแพร่และสื่อสารเพื่อพัฒนาระบบสุขภาพ

- (1) การจัดเวทีวิชาการและการจัดการความรู้
- (2) การพัฒนาสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์

6.3 การเผยแพร่และสื่อสารเพื่อการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชน

- (1) การจัดการความรู้ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม
- (2) การพัฒนาระบบการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์
- (3) การเผยแพร่ทางสื่อสารมวลชน

6.4 การเผยแพร่และสื่อสารสำหรับเด็กและเยาวชน

- (1) การจัดกระบวนการเรียนรู้ในหลักสูตรการเรียนของการศึกษาระดับประถมและมัธยม

(2) การเผยแพร่ทางสื่อสารมวลชน

ทั้ง 6 ประเด็นยุทธศาสตร์มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยมียุทธศาสตร์การสร้างและจัดการความรู้เป็นยุทธศาสตร์พื้นฐานในการขับเคลื่อน ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสุขภาพ ชุมชนท้องถิ่นและระบบบริการสาธารณสุข ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคน ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบยาจากสมุนไพรและผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบและกลไกการคุ้มครองภูมิปัญญาไทย และทั้งหมดต้องใช้ประเด็นยุทธศาสตร์การสื่อสารสาธารณะเพื่อสื่อสารให้สังคมไทยทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนและชุมชนท้องถิ่น และระดับชาติ ตระหนักถึงคุณค่าและมีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนการใช้ และการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก เพื่อการดูแลสุขภาพด้วยตนเองอย่างเหมาะสม

สรุปแผนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไทย ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2555-2559)

6 เป้าหมาย / เป้าประสงค์	7 วัตถุประสงค์
<p>1. มีการใช้ ปัญญา ความรู้ ความรู้ มี เหตุผล ใน การพัฒนา วิชาการและ องค์ความรู้ จากฐานเดิม อย่าง ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิด ประโยชน์ สูงสุด คุ้มค่า มี ประสิทธิผล และ</p>	<p>1. มีการสร้างและจัดการความรู้เพื่อพัฒนาระบบการแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก ที่มีประสิทธิผล ปลอดภัย น่าเชื่อถือและคุ้มค่า</p> <p>2. มีระบบและกลไกที่เข้มแข็ง มีฐานวิชาการ เป็นอิสระ เป็นกลางในการคัดกรอง ส่งเสริม และคุ้มครองผู้บริโภคด้านบริการการแพทย์ทางเลือกอื่นๆ ที่มีประสิทธิผล ประหยัด คุ้มค่าและปลอดภัย เพื่อประโยชน์สูงสุดในการดูแลสุขภาพของประชาชน</p> <p>3. เพื่อให้ชุมชนและชุมชนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการระบบสุขภาพของชุมชน</p> <p>4. เพื่อให้ระบบบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกของประเทศมีมาตรฐาน ทั้งในด้านองค์ความรู้ การบริการ กำลังคน ยาจากสมุนไพร และฐานทรัพยากรสมุนไพรและอาหาร</p> <p>5. มีแผนแม่บทการพัฒนากำลังคน ตั้งแต่ การผลิต การพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง ความก้าวหน้าและความมั่นคงทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ</p> <p>6. มีรายการยาจากสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ อย่างน้อยร้อยละ 10 ของรายการยาทั้งหมด</p> <p>7. มีระบบและกลไกที่เข้มแข็งในการคุ้มครองภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย ในระดับท้องถิ่น ประเทศและนานาชาติ</p>

ปลอดภัย	
2. ชุมชน และชุมชน ท้องถิ่น ตระหนักถึง คุณค่าและมี บทบาทใน การส่งเสริม สนับสนุน การใช้ และ การพัฒนา ภูมิปัญญา ท้องถิ่นด้าน สุขภาพ การแพทย์ พื้นบ้าน การแพทย์ แผนไทย และ การแพทย์ ทางเลือก เพื่อการดูแล สุขภาพของ ชุมชนและ ชุมชน ท้องถิ่น อย่าง เหมาะสมมี ระบบ สุขภาพ ชุมชน / ระบบ	

<p>สุขภาพภาค ประชาชน โดยใช้ภูมิ ปัญญา ท้องถิ่นด้าน สุขภาพใน การดูแล สุขภาพของ ชุมชน</p> <p>3. ระบบ บริการ การแพทย์ แผนไทย และ การแพทย์ ทางเลือกมี มาตรฐาน ตั้งแต่องค์ ความรู้ สถานที่ บุคลากร เวชปฏิบัติ ระบบข้อมูล ระบบยา และอยู่ใน ลัทธิ ประโยชน์ ของระบบ หลักประกัน สุขภาพทุก ระบบ</p> <p>4. กำลังคน</p>	
---	--

<p>คื ำ น การแพทย พื้นบ้าน การแพทย แผนไทย แ ละ การแพทย ทางเลือก มี คุณภาพ</p> <p>5. ระบบยา ของประเทศ มี ค ว า ม มั่นคงบน ฐานของ ระบบยาจาก สมุนไพร โดยต้องมี รายการยา จ ำ ก สมุนไพรใน บัญชียาหลัก แห่งชาติ อย่างน้อย ร้อยละ 10 ของรายการ ยาทั้งหมด</p> <p>6. ฎ มี ปี ญ ฎ ำ การแพทย แผนไทย ได้รับการ คุ้มครอง</p>	
---	--

ตั้งแต่ระดับ ท้องถิ่น ประเทศ และ นานาชาติ	
---	--

ความเชื่อมโยงของ 6 ประเด็นยุทธศาสตร์

